

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Fialovou ve věci

žalobce: **I. B.**
státní příslušnost: Ukrajina
t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty 234
739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2026, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2026, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.
2. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 21. 2. 2026 poté, co byl zajištěn. Žalobce je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti. Z vlasti vycestoval na začátku února 2022 autobusem do Německa za prací, následně v březnu 2022 odjel z Německa do ČR. Následně žil na území ČR jako osoba s přiznanou dočasnou ochranou. Tato mu byla prodloužena do roku 2024, kdy si následně nestačil včas požádat o její další prodloužení, protože mu byla odebrána. Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 2. 2026, č. j. X byl zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, kdy bezprostředně hrozilo jeho vyhoštění.
3. Žalobce jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany označil válku na Ukrajině a v této souvislosti také obavu z mobilizace.

4. Žalobce úvodem namítl, že byl zkrácen na svých právech, když žalovaný v předcházejícím řízení postupoval v rozporu s § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), dále s § 14a zákona o azylu a také s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
5. Žalobce předně namítal, že žalovaný chybně posoudil důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalobce se domnívá, že mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy z důvodu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tedy „vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“ Žalovaný sám na několika místech rozhodnutí uvedl, že válečným konfliktem Ruska s Ukrajinou je zasaženo celé území Ukrajiny. Dle žalobce dále není sporná ani skutečnost, že útoky Ruska často míří nejen na čistě vojenské cíle, ale také na civilní objekty. Konflikt dle žalobce nelze lokalizovat pouze do východních oblastí Ukrajiny, kde probíhají přímé pozemní střety. Žalovaný sám v rozhodnutí uvádí, že v roce 2025 ruská armáda zesílila ostřelování ukrajinského území, vč. civilní kritické infrastruktury a že ruské jednotky útočily v průměru 4,4 tis. až 5 tisíce drony nebo balistickými střelami měsíčně a že cca 85 % z nich bylo sestřeleno. Důsledkům těch dopadlých 15 % střel se však žalovaný nevěnoval a nadto uvedl, že v západních oblastech Ukrajiny toho mnoho nehrozí. S tímto posouzením situace však žalobce nesouhlasí. Poukázal na několik situací v poslední době, kdy ruské vzdušné útoky zasáhly cíle (v naprosté většině civilní) až v západních částech Ukrajiny. Např. listopadový útok na Ternopil, o kterém Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) reportoval způsobem, že žádná část země není bezpečná. Od začátku roku byla hned několikrát zasažena také přímo Lvovská oblast, žalobce poukázal i na incidenty, kdy ruské drony dopadly až na území Polska. Situace v zemi se tak dle žalobce, a to i v dle žalovaného relativně bezpečných západních oblastech, dle mnoha nezávislých zdrojů naopak zhoršuje. Žalobce odkázal na zpravodajské články a dále dokument Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva „Four years since the full-scale invasion of Ukraine: key facts and findings, February 2026“, dle kterého počet civilních obětí konfliktu byl v roce 2025 o 31 % vyšší než v roce 2024. Žalovaný však situaci popisuje rozdílně, v rozporu s reálnou situací v zemi. Vůbec se nevěnoval situaci energetické nouze postihující celé území Ukrajiny a způsobující potíže s dostupností zdravotní péče a výpadky signálu a internetu, tedy i nemožnosti použití systému včasného varování. I tento důsledek je přitom zásadní pro posouzení situace a důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný tak nedostatečně zjistil skutkový stav věci. Dle žalovaného v případě návratu žalobce do vlasti neexistuje skutečné nebezpečí vážné újmy. Dle žalobce je však třeba v souladu s judikaturou NSS zapotřebí tzv. přiměřené pravděpodobnosti, která je dána tehdy, bývá-li dotčený důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Žalobce se po celou dobu řízení nacházel v detenčním zařízení jeho možnosti opatření důkazů o aktuální situaci v zemi původu jsou výrazně omezené, pročez důkazní břemeno co do posouzení informací o zemi původu leželo na žalovaném, který jej však neunesl.
6. Žalobce dále poukázal na to, že v případě individuálního rozhodnutí v jeho věci žalovaný porušil princip legitimního očekávání dle § 2 odst. 4 správního řádu. ČR poskytuje občanům Ukrajiny ochranu pomocí institutu dočasné ochrany, který není nijak územně omezen. Vychází z premisy, že ochranu zasluhují osoby z celého území Ukrajiny. Žalobce do rozsahu této ochrany z časových důvodů nespadá, což však neznamená, že je pro něj situace v zemi původu nějak odlišná. Důvody, pro které byla dočasná ochrana poskytnuta,

stále trvají. Nadto důvody, pro které byla ochrana osobám z Ukrajiny udělena, korespondují s důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu. Na základě závazného stanoviska vydaného žalovaným dne 20. 5. 2022 vycestování státních příslušníků Ukrajiny není možné. V případě všech občanů Ukrajiny existuje překážka vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců, neboť by jim v případě návratu do vlasti mohlo hrozit skutečné nebezpečí porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Pokud tedy v tomto individuálním případě žalovaný rozhodl v rozporu se svým předchozím právním názorem na situaci na Ukrajině, je nutné, aby dostatečně odůvodnil, v čem spatřuje odlišnost tohoto individuálního případu od obecně deklarovaného postoje. Taková pasáž však v napadeném rozhodnutí chybí. Dle žalobce je proto rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné.

7. Dále žalobce namítal, že závěr žalovaného o tom, že žalobce podal svou žádost s jediným cílem, a to legalizovat svůj pobyt v ČR, je zcela mylný. Žalobce by skutečně rád svůj pobyt na území legalizoval a pracoval zde, avšak jeho primárním cílem je nevracet se do země, kde bude vystaven závažnému nebezpečí. Žalobce v této souvislosti odkázal na judikaturu NSS, dle které snaha o legalizaci pobytu je samozřejmě obsažena v každé žádosti o mezinárodní ochranu a nemůže být dávana žadateli k jeho tíži.
8. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvedl, že napadené rozhodnutí je zákonné, přezkoumatelné. Při posouzení důvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu vycházel žalovaný z řádně zjištěného stavu věci, který nespovídá o přítomnosti důvodů, pro které by mu měla být udělena mezinárodní ochrana v jakékoliv její formě. Žalovaný posoudil jeho příběh, porovnal s informacemi o zemi původu a s přiměřenou mírou pravděpodobnosti vyvrátil i budoucí pronásledování či hrozbu vážné újmy. Co se týká obav z nástupu do armády a zhodnocení návratu do vlasti z pohledu ustanovení § 14a zákona o azylu, žalovaný v podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí.
9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), s korekcí podle § 32 odst. 9 zákona o azylu. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez jednání.
10. Jako první soud ke vznesené námitce nepřezkoumatelnosti uvádí, že tuto neshledal důvodnou. Rozhodnutí žalovaného v obecné rovině splňuje zákonné a judikaturní požadavky na přezkoumatelnost rozhodnutí, neboť je z něj seznatelné, z jakých skutečností vycházel a na základě jakých důvodů žalobci mezinárodní ochranu neudělil v žádné její formě. V konkrétní rovině soud neshledal naplnění této námítky ani ve vztahu k namítanému porušení zásady legitimního očekávání. Tato se obecně vztahuje na ustálenou rozhodovací praxi správního orgánu v obdobných případech, přičemž žalobce konkrétně neodkázal na žádné obdobné případy rozhodování o udělení mezinárodní ochrany (v jakékoliv formě) žadatelů v jemu obdobné situaci, vůči nimž by žalovaný postupoval rozdílně. Tato námitka nadto nezazněla v průběhu správního řízení, dle názoru krajského soudu se proto žalovaný nemusel touto otázkou zabývat.
11. U věcného posouzení sporu je však situace odlišná. Podstatou sporu je toliko jediná otázka, a sice, zda v žalobcově případě nejsou naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný považuje možnost návratu

žalobce za bezpečnou, žalobce nikoliv. Krajský soud se v této otázce ztotožňuje s argumentací žalobce a se závěrem žalovaného nesouhlasí.

12. Na úvod soud shodně s žalobcem vylučuje označení jeho postupu za snahu o legalizaci jeho pobytu na území ČR jako důvod přitěžující žalobci. Skutečnost, že žalobce, jako v podstatě každý žadatel o mezinárodní ochranu, v konečném důsledku žádá o její udělení proto, aby mohl v České republice dlouhodobě legálně pobývat, což žalovaný vždy označuje jako „snahu o legalizaci pobytu na území ČR“, sama o sobě nepostačuje k vyloučení možnosti udělení mezinárodní ochrany, neboť taková skutečnost vůbec nevylučuje, že žalobce hledá ochranu v České republice (tedy chce zde „legálně pobývat“) právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu (viz rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2025, č. j. 5 Azs 332/2024 – 48, bod 61 a tam uvedená judikatura). Je potřeba zdůraznit, že pochopitelně v situaci, kdy zde žalobce pobýval legálně na základě dočasné ochrany, nepočítal potřebu žádat o mezinárodní ochranu.
13. Dle § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
14. Podle § 2 odst. 7 zákona o azylu *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
15. Žalovaný vyloučil možnost udělení doplňkové ochrany žalobci dle § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu z jediného důvodu. Vycházel z informací obsažených ve zprávě Informace OAMP Ukrajina, Bezpečnostní situace v západních oblastech Ukrajiny; Přeshraniční pohyb ze dne 12. 1. 2026 a na jejich základě dospěl k závěru, že žalobce se může na Ukrajinu vrátit, neboť pochází ze Zakarpatské oblasti, která dle žalovaného patří mezi bezpečné oblasti, tzv. „oblasti návratu“ (jedná se o západní oblasti, oblast Černovická, Chmelnycká, Ivanofrankivská, Kyjevská, Lvovská, Rovenská, Ternopilská, Vinnycká, Volyňská, Zakarpatská, Žytomyrská a hlavní město Kyjev). Na jejím území tak bude žalobce probíhajícím ozbrojeným konfliktem v zemi ohrožen minimálně (str. 7-8 napadeného rozhodnutí).
16. Sám žalovaný na úvod svého posouzení správně vycházel z judikatury NSS (např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68), dle které je při posuzování hrozby vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nutné aplikovat následující třístupňový

test: 1) zda se nachází země žadatelova původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; 2) zda je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou a 3) zda hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Při aplikaci tohoto testu pak žalovaný dospěl k závěru, že přes kladné odpovědi na první dvě otázky, žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí (str. 8 napadeného rozhodnutí). S tímto vyhodnocením se krajský soud nemůže ztotožnit.

17. Žalovaný na základě výše uvedené Informace z 12. 1. 2026 uvedl, že situaci na Ukrajině nelze považovat za tzv. totální konflikt, ve kterém je z povahy věci, tj. z důvodu přítomnosti na daném území, vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy každý civilista. Uvedl, že situace pozemních bojů zůstávala stabilizovaná na linii bojů na východě a jihovýchodě země a rovněž vzdušné útoky míří primárně do oblastí v okolí linie bojů, popř. do míst s kritickou infrastrukturou v dalších oblastech. V západních oblastech je dle žalovaného menší počet útoků a nižší časová frekvence, přičemž varování obyvatelstva před vzdušnými útoky probíhá na několika úrovních.
18. Z uvedené Informace z 12. 1. 2026, jež je součástí správního spisu, však krajský soud dále zjistil následující informace. Ruské jednotky jsou schopny ostřelovat celé ukrajinské území. Strategie ruské armády cílila především na vojenskou i civilní energetickou a průmyslovou infrastrukturu Ukrajiny (např. rozvody elektrické sítě, teplárny, přístavy apod.), ale i čistě civilní objekty (nemocnice, obytné domy, obchody, restaurace, dětská hřiště). V posledním období (zejm. 2025) se výrazně zvýšila intenzita ruského ostřelování a snížila úspěšnost protivzdušné obrany zejména vůči balistickým/hypersonickým raketám. Menší počet útoků a nižší časová frekvence je zdokumentována v šesti západoukrajinských oblastech – Lvovské, Ivanofrankivské, Ternopilské, Volyňské, Rovenské, Černovické, Zakarpatské. Celkově vyšší počet útoků byl evidován v oblastech Vinnycké, Žytomyrské, Chmelnycké. Uvedené oblasti se staly opětovně cílem ruského ostřelování v jarních měsících v roce 2025 během zesílené kampaně proti ukrajinské energetické infrastruktuře. Kyjev, resp. Kyjevská oblast patří k častým terčům leteckých/dronových útoků. Rovněž z tam obsažené mapy zachycující vzdušné útoky na Ukrajinu v období 1. 1. 2025 – 1. 1. 2026 je zřejmé, že v uvedeném období neexistovala jediná oblast Ukrajiny, která by nečelila vzdušnému útoku. Přestože je z mapy zřejmé, že většina útoků směřovala na východ a jihovýchod Ukrajiny, výskyt zobrazených útoků v ostatních, včetně nejzápadnějších oblastí Ukrajiny, rozhodně nelze označit za ojedinělý. Uvedená Informace pak nehovoří o počtu civilních obětí útoků.
19. Již jen z těchto informací je dle názoru krajského soudu zřejmé, že závěr žalovaného o bezpečnosti tzv. oblastí návratu, tedy západních oblastí Ukrajiny včetně Zakarpatské, kam by se mohl žalobce vrátit, nemůže obstát. Dle krajského soudu je navíc již všeobecně známou informací, že se ruské útoky rozhodně neomezují jen na válečnou frontu, nýbrž zhusta cílí i na civilní obyvatelstvo a civilní infrastrukturu (shodně např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 2. 2026, č. j. 60 Az 2/2025-33). Shodně s Krajským soudem v Českých Budějovicích má krajský soud zato, že se jedná o skutečnost natolik široce medializovanou, že se již jedná o notorietu, k níž není potřeba provádět dokazování [*jde též o ty skutečnosti, jež je možné bez větších obtíží a odborných znalostí zjistit z médií, z literatury (Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Šínová, R. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 438)*“nález Ústavního soudu ze dne 13. 5.

2014, sp. zn. II. ÚS 3764/12]. Namátkou z posledních aktuálních zpráv odkazuje soud na následující zpravodajské reportáže, jež zdůrazňují, že rok 2025 byl na Ukrajině druhým nejtragičtějším co do počtu civilních obětí války na Ukrajině. Zahynulo nejméně téměř 3 tisíce civilistů, dalších téměř 20 tisíc bylo zraněno, přičemž 79 % mrtvých připadá na území kontrolované Ukrajinci.¹ Další článek z 30. 4. 2026 popisuje opakovaný ruský útok na jihoukrajinské město Oděsa, jež zasáhl obytné budovy a vyžádal si nejméně 18 zraněných osob.² Konečně článek z 24. 3. 2026 popisuje vzdušný útok na západě Ukrajiny, kterým bylo během dne zasaženo centrum města Lvov a který si vyžádal nejméně 7 zraněných, Lvovská oblast přitom patří mezi nejzápadnější oblasti Ukrajiny a sousedí se Zakarpatskou oblastí.³ Z uvedených zpráv má soud ve shodě s žalobcem za to, že žádná oblast Ukrajiny není bezpečná.

20. V rámci výše uvedeného testu při posuzování hrozby vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se na základě uvedených skutečností krajský soud nemůže ztotožnit se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. S ohledem na výše uvedený vývoj situace na Ukrajině v roce 2025 spočívající v tragickém navýšení počtu civilních obětí oproti předchozím rokům, nelze dle soudu relevantně argumentovat usnesením Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. III. ÚS 2620/24, o němž se žalovaný rovněž opíral.
21. Žalobce rovněž správně poukázal na uplatňovaný důkazní standard tzv. přiměřené pravděpodobnosti tvrzeného následku, dle kterého: *„Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, když-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamena to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.“* Z výše uvedených skutečností přitom dle krajského soudu vyplývá, že hrozba vážného ohrožení života nebo tělesné integrity žalobce z důvodu válečného konfliktu není v případě jeho návratu zpět na Ukrajinu toliko ojedinělá.
33. Jelikož soud shledal žalobní argumentaci důvodnou, pro konstatovanou vadu rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaný je v dalším řízení právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). S ohledem na výše uvedený právní názor krajského soudu, dle kterého nelze v případě návratu žalobce na Ukrajinu vyloučit možnost vzniku vážné újmy, žalovaný znovu posoudí možnost udělení doplňkové ochrany žalobci dle § 14a zákona o azylu.
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť plně procesně úspěšnému žalobci dle obsahu spisu v soudním řízení žádné náklady nevznikly.

¹ <https://denikn.cz/minuta/1971974/>
<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/loni-bylo-na-ukrajine-zabito-nejmene-2514-civilistu-tvrdi-osn-369182>

² https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/online-ruske-drony-zranily-nejmene-18-lidi-na-ukrajinske-mesto-odesa-zautocily_2604300914_jos

³ <https://www.novinky.cz/clanek/valka-na-ukrajine-ruske-drony-v-centru-lvova-zasahly-dum-na-seznamu-unesco-40569670>

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 4. června 2026

JUDr. Markéta Fialová v. r.
samosoudkyně